

„დროების“ რედაქცია—სიმონსონოვის ქუჩაზე, ნა-ზაროვის სახლში, 1-ლი კლასიკური გიმნაზიის უკან.

ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში, რედაქციაშივე; ქუთაისში, ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარეშე მცხოვრებთათვის ადრესი: ВЪ ТИФЛИСѢ, ВЪ РЕДАКЦІИ „ДРОБНА“.

ფასი: წლით 9 მ., 11 თვით 8 მ. 50 კ.; 10 თვით—8 მ.; 9 თვით—7 მ. 50 კ.; 8 თვით—7 მ.; 7 თვით—6 მ. 6 თვით—5 მ.; 5 თვით—4 მ. 50 კ.; 4 თვით—4 მ.; 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ.; 1 თ.—1 მ.

დროება

ბამოდის უძველ-დღე ორშაბათს ბარდა.

ფასი განცხადებისა: სტრიქონში რვა კაპი განცხადება მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ.

თუ საქმიანობა მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოკლებს დასაბეჭდად გამოგზავნილ წერილებს დაუბეჭდავად წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს ავტორს.

ცალკე ნომერი «დროებისა» ღირს 5 კაპიკით.

დღესასწაულებად ბამო უბედობი ნომერი „დროებისა“ ბამოკა შაბათს, სამტემბრის პირველს.

ბორის სასულიერო სასწავლებელი

შემოსვლის მსურველთ უნდა წარმოადგინონ მოწმობა ექიმისა მასწავლად, რომელ მათ აქვთ აცრილი ყვევილი და ან უხდიათ იგი; რომელ მათგანსაც ამ გვარი მოწმობა არ ექნება, გაიგზავნება ასაქრელად და მიიღება სასწავლებელში, მხოლოდ აცრის შემდეგ. (2—2)

რადგანაც ჩემგან შედგენილს დრამატულს დასს აკლია აქტიორ-აქტიორები, ამიტომ ვთხოვ ყველას, ვისაც აქვს სურვილი და შეძლება რომელიმე გვარი როლების აღსრულებისა, მომხმანდნ ჩემთან მოსალაპარაკებლად დილის 7 საათიდან 10-მდე და საღამოს 3—6-მდე ობშჩესტენის ქუჩაზე № 11. ამავე ადრესით მომმართონ თბილისის გარეშე მცხოვრებლებმა აქტიორებმა და ყოველნაირი პიესების პატრონებმა თავიანთ პირობებით. (5—3) ალექსანდრე ნებეიჩიკი.

«დროების» ტელტონი, აგვისტ. 29

ხმის ბერი

გოჩა.

(მოთხრობა*)

VI

ჯვარის-წერამ გაიარა ჩვეულებრივის მხიარულებით: მოგროვილი ხალხი, მაყრები და მეჭადრე დედა-კაცები არ ისვენებდნ და ყოველთვის საჩუჩილო მასალას პოულობდნ და, ერთხელ მომხადებულნი სამხიარულოდ, შემთხვევას არ გაუშვებდნ, რომ არ გაენახრათ, თუნდა სასაცილო არა მომხდარიყო-რა.

მარტო პატარძალი იდგა ქვასავით დამუნჯებული და ზოჩა, რომლის სახეც რაღაცა დამყარებულის, პატივსაცემის სხივით ბრწყინავდა. იმას აშკარად ეტყობოდა, რომ გულ-წრფელის რწმუნებით იყო გატაცებული და მთლად მისცემოდა თავის გონებას და უზენაესს გულწრფელად ევედრებოდა.

ზოჩა იყო მშობელი მამა თავიე ხალხისა და, მამასადავ, იმისთანა

შინაური ძროხია.

== თბილისის მცხოვრებთათვის დანიშნული საქონელი იმისთანა მიეარდნილოს ალავას იხორცება (ნავთლუხის იქით), რომ მულანლოელი თათრები და სხვა საქონლის-პარია ღამის გმირები ადვილად ასაღებენ მონაპარს ამ ადგილებში, რასაკვირველია, ბევრით ნაკლებ ფასად ღირებულზედ. ბარეშემო სოფლებს შეუქმნევიათ ესეთი ცუდი გავლენა საყასბოებისა და თხოვნას აპირობენ თურმე მთავრობასთან, რომ ეს საყასბოები გადმოტანილ იქმნან ქალაქს ახლო, სადაც მეთვალყურება უფრო ადვილი იქნება და სადაც საქონლის ქურდები ისე თამამად ვეღარ იკადრებენ თავიანთ «ნაალაფევის» გასაღებას.

== ქალაქის ქუჩებში ისე არ გაფიქვით, რომ ყოველს ნაბიჯზედ არ შემოგხედეთ სოფლიდან ან სხვა ქალაქიდან ჩამოსული მამა თავის პატარა შვილით. სამწუხაროდ, ერთ წილს ამათთავანს თუ ეღირსება სასწავლებელში შეყვანა შვილებისა, თორემ ცხრა წილი უნდა გულ-მოკლული დაზარალებული სახლი და შუადღს მომავალს წელიწადს, როდესაც იმის შვილს ან წლოვანობა მოუსწრავდეს, ან კიდევ წრევანდელისთანა ბედი ეწევა. მაგ. თბილისის კადეტის

ამაღლებულის შემთხვევის დროს, როგორც ქორწინება არის, თავის შვილებისთვის რომ არ ელოცნა, არ იქნებოდა. ამასთანავე მას სწამდა, რომ ხალხისგან ამორჩეული ღმერთისაგანაც ამორჩეული უნდა ყოფილიყო, რადგანაც აღზრდილს ხალხის ჩვეულებათა შორის ანდაზად გარდაქცეული რწმუნებაც «ხმა ღვთისა და ხმა ერისა» სისხლსა და ხორცში გასჯდამოდა. ზოჩა დარწმუნებული იყო რომ მისს გულ-წრფელს ვედრებას უზენაესი შეისმენდა და რწმუნებით დაიმედებული იმ კაცის სახე, გულ-მხურვალე ლოცვის დროს, რაღაცა ძლიერ-მოსილს, ხალხის დამმორჩილებელს სურათს წარმოადგენდა.

ესეთი იყო მოხუცებული ზოჩას სახე, რომლისთვისაც განუწყვეტლივ ზრუნვას, ფიქრს, გამოცდილებას და გონებრივ მუშაობას უფრო უმეტესის პატიოსნების, ჭკუის და ადამიანობის ბეჭედი დაესვა. მს სახე ხანდისხან იცვლებოდა იმის კვალობაზედ, თუ მისი აზრები და გონების მიმდინარეობა რა საგანს შეეხებოდა და ამ გვარადვე ეცვლებოდა ფერი პირი-სახეზედ.

ხანდისხან რაღაცა მკმუნვარება შეუხრიდა წარბებს, შეუკრავდა შუბლს, მაგრამ ეს იყო ერთს წუთს მზეზედ

კორპუსში, „ძვეჯის“ სიტყვით, წრელს მხოლოდ ოცამდე ვაკანსია იყო და ნახევარი იმისთანა ყმაწვილებმა დაიჭირეს, რომელნიც უკონკურსოდ იქნენ მიღებულნი; დანარჩენს 8 თუ 9 ვაკანსიაზედ 150-მდე ყმაწვილს უნდა დაეჭირა ვეზამენი და წარმოიდგინეთ ვაება იმ ას-ორმოცი ყმაწვილის მამისა, რომელთაც ბედმა სასწავლებელში შესვლა არ აზღუდნა.

== ღირსის სიამოვნებით აღენიშნავთ ჩვენის გაზეთის ფურცლებზე ერთს თვალ-საჩინო გარემოებას ჩვენის სწავლა-განათლების ისტორიისათვის: გუშინ «წერა-კითხვის გამავრცელებელის საზოგადოების» მმართველობას მოუვიდა ორი განაჩენი სკოლების გამართვაზე დასავლეთის საქართველოდამ. მს პირველი მაგალითია, რომ „საზოგადოებას“ იქიდან მოსვლოდეს თხოვნა სკოლის გახსნასა და გამართვაზე. მრთი განაჩენი შეუდგენია სურების საზოგადოებას (ბურიაში), მეორე ზემო-ხოთისა და ნანეიშვილი-სოფლის საზოგადოებათა (ესეც ბურიაში). მისურველთა შორის მაგალითისათვის სხვა სოფლის საზოგადოებათაც მიუბაძოთ.

== სოხუმიდამა გვწერენ: «ამას წინად გაცნობეთ, რომ შტაყვის მცხოვ-

გადფარებული ღრუბელი, რომელიც მხოლოდ წუთით შეეძლო მოჩრდილება, — მლოცველის თვლები ცისკენ მიპყრობილი ისევ ძლიერ-მოსილის, გამარჯვებულის შუქით აინთებოდენ.

ზოჩას აშკარად ეტყობოდა, რომ მისი მრავალ-გვარად გამოცდილი გული რაღაცა უბედურების მოახლოებასა ჰგონებოდა, მისი გამომცდელის თვლებებისთვის შვილის ერთი დანახვა კმაროდა, რომ მის საქციელში ავად-მყოფობის მაგიერ სხვა მიზეზი დაენახა, მაგრამ რა იყო ეს მიზეზი, საიდანა ჰქროდა ნიავი, რომელიც მას, როგორც ნადირს, სუნს აყრიდა და აკრთობდა — მოხუცი ვერ მიმხვდარიყო.

შათვედა ჯვარის-წერა, მეფე-დედო-ფული წაიყვანეს სახლში, შემოატარეს კერას და გაამორეს, რათა დედოფლისთვის ქალებში მისვლით რაოდენიმე თავისუფლება მიეცათ და ხალხი-კი ზოჩას თავ-მჯდომარეებით ეახმად დალაგებულიყო.

რასაკვირველია, სიძვე, თავზედ ფოჩებიან გვირგვინით, იქვე შუა აღვილას დაესვათ, ტოლ-სწორები ვარს შემოხვეოდნ და ლაქლანდარობით

რებ ნემცებს მისცეს აუხაზების ნამოსახლი ადგილები. იმ სოფელში არის დარჩენილი ას-ასი წლის ვენახები, ხეებზედ შესული: ნემცებმა იუკადრისეს ხეებზედ სიარული ყურძნის კრეფის დროს, მისდგენ წრელს ამ მშვენიერად ხეზედ გასულს ვაზებს და ძირი-ზედ სჭრიან ხიანად; მათ ადვილზედ სთესვენ სიმინდს. არ იქნებოდა ურიგო, რომ ადგილობრივს მთავრობას არ მიეცა ნება ნემცებისათვის ამ ძველთაგან ნალეწი ძვირფასი მცენარის მოსაპობისა.

== იქიდანვე იწერებიან, რომ სოფ. ბაკლანკას, 35 ვერსზე სუხუმიდან დასახლებულა 40 კვამლი რუსეთიდან გადმოსახლებულნი, რომელთაც ადგილობრივი ციება ძალზედ მუსტრავს თურმე.

== ღ. შვირილაში ამ დღეებში ერთი საზარელი ამბავი მომხდარა: აგვისტოს 23-ს, ღამის 11 საათზედ, მოუკლავთ მძინარე 17 წლის ყმაწვილი კაცი, იასონ სვიმონის-ძე მავთარაძე, რომლის ოთახშიაც სძინებიათ ორს მისს დასაოხრობის დას. მძინავლიათ ორს ს. ძლიდეთს მცხოვრებლებზე: ბ. ა — ძვე და ნ. ბ — ძვე, რომელნიც დაიჭირეს კიდევ. ამზობენ, ვითომც საბრალო მავთარაძეს აღეკრძალოს თავის სახლში სიარული

გართულოს და ბედნიერებით განხრებულს, დროს ატარებინებდნ.

ღაიწყო საერთო მხიარულება, სმა, სიმღერა და სმურები ხან გამოშვებით; რომელიმე მოხუცი გადმოიღებდა ფანდურს და თითების ჩაკერით სვედიანს სიმებს ააქვრებდა და ზედვე სვედიანად, მაგრამ საგონობლად დასძახებდა რომელიმე გმირის, ლექსად მოთხრობილს, მოქმედებას.

ამ წუთებში გამხიარულებული, აყუანებული ხალხის ხმაურობა ერთხმად შესწყდებოდა, ჩამოვარდებოდა სრული სიყუჩე და გულის ძვრით ყურს მიპყრობდნ სახალხოდ წარმოთქმულს სიტყვას, სადაც ქვეყნისთვის თავ-გადადება და სამსახური, სიფაქვაცე და პატიოსნება ისე უხვად ჯილდოვდებოდა და სადაც კაცის მოვალეობა ცხოვრებაში ისე ნათლად იხატებოდა და შეისწავლებოდა...

ამას ისევ შესცვილია სმური, მეჩე გოგონა და ასე გრძელდებოდა გათენებადის.

VII

ამ საერთო მხიარულების დროს, როდესაც ბელას სახლში თავმოყრილთ გულები მხიარულად ყინულზედ გამოსულს უზრუნველს ბა-

*) იხილეთ «დროება» № 185.

ზოგიერთა გარყენილ პირებისათვის, რომელთაც მოენდომათ მისი დების შეურაცხება და ამ მიზეზს გამოეწვიოს ეს საზიზღარი მკვლელობა. საზოგადოებაში რაღაც საეჭვო წერილებზედ ლაპარაკობენ თურმე...

== სტამბოლიდამ გვწერენ, რომ იქ 1879 წლიდამ არსებობს ერთი სასწავლებელი, რომელშიაც ქართველებიც სწავლობენ. აგვისტოს პირველს ყოფილა გამოცდა და საჩუქრების დარიგება. ქურთი შეურაცხება ცხრა ბერძენს, ერთს ქართველს და ერთს სომეხს. მამოცდის შემდეგ ყმაწვილებს ჰქონიათ წარმოდგენა «ტროადის აზხრება», რომელზედაც დასწრებიან სხვათა შორის მრავალი ინგლისელები და კმაყოფილნიც დარჩენილან.

== მქტამბრის 11, 12 და 13-ს ოღესაში მოხდება საგანგებო კრება სამხრეთ-რუსეთის სამეურნო საზოგადოებისა, რომელზედაც მიწვეულნი არიან იქაური ვენახის პატრონები, ღვინის მკეთებელნი და თამბაქოს მომყვანნი. «საზოგადოებას» განუზრახავს გაწვევა ძველადამაც ამ წარმოებებში განვითარებულ პირთა. ძრებებზე იქნება მოლაპარაკება იმ საგანზედ, თუ როგორ დააყენონ მალღა ეს ორი წარმოება, მეტად შესანიშნავი, როგორც სამხრეთ-რუსეთისათვის, ისე მთელის ძველსათვის.

== სოფ. ალიბეგლოდამ (ზაქათალის მაზრა) სწერენ „ძველს“ რომ იქაური მამასახლისი მ. ასლამაზოვი გაგზავნილ-იქმნა შარშან ჩრდილოეთის ძველშიაში ყველის ქარხანების გასაცნობად, რადგან ამ წარმოებას ზაქათალის მაზრისთანა მდიდარს მხა-

ტუნებსავით თამაშობდენ, ონისე პირქვე ეგდო და დამძიმებული, გახურებული თავი ბალიშიდგან ვერ აელო. მას სისხლი მოსწოლოდა თვალებში და დრო-გამოშვებითი ბჭყვიანლებით უელავდა, თავი ძალზედ გაპზრუებოდა და საფეთქლებში თითქოს ჩაქუჩებსა სცემდენ; ყურებში ხუილის ხმა გაისმოდა და ტანი ცეცხლსავით გახურებული, რაღაცა მოუსვენრობაში ამყოფებდა. ჩქარ-ჩქარად და ძალზედ ქმენა აშკარად ამტკიცებდა, რომ რაღაცა აწუხებდა და იმის მოშორება თითქოს მკლავეების უაზრო წყვეტებით უნდოდა.

ამ მდგომარეობაში მყოფი ონისე ხან მთლად გაცივდებოდა და ცივოფლსავე დასხმული წამოტრიალდებოდა, წამოჯდებოდა, უსაგნოდ გაუშტერებდა რასმე თვალებს, თავი და მკლავეები ჩამოუტყვიდებოდა და, ნახევრად ტუჩებ-გახსნილი, რაოდენსამე ხანს ასე დარჩებოდა. მერე ისევ მოუსვენრად მიეგდებოდა და თვალ-წინ დაუწყებდენ თამაშს სხვა-და-სხვა სურათები, ერთი მეორეზედ უფრო საოცნებო, უფრო გასაშტერებელი, მაგრამ იმათ არავითარი გადასაბამი, შემაერთებელი ნასკვი არ მოსდევდა.

მაგრამ ეს თავ-დავიწყება იყო წუ-

რეში დიდი სარგებლობის მოტანა შეუძლიან. მაზრის უფროსი ჰუიქრობს ეხლა აქაც ყველის ქარხანის გახსნას. როგორც გამოანგარიშებულა თითო ძროხა, იძლევა 25—30 მანათს და შევიცარიის ძროხებს თუ დაიბარებენ, ერთი-ორად მეტი შემოსავალი იქნება.

== ბაქოს ვაზეთებში იწერებიან, რომ მალე ამ ქალაქშიაც გაიმართება საცხენო-რკინის გზა. ბაქოს ქალაქის გამგეობისათვის ამ საგანზედ რამდენსამე კამპანიას წინადადება მიუცია.

„დროების“ კორექციონები

მ. თელავი, მარაშხვიისთვის 1-ს. ახლო-მახლო სოფლებიდან შესწავლა „ჰოპუნას“ ძახილი, ჰირანხულის მკათავდა, — მიალაგ-მოალაგეს. უმრავლესობა ყანებისა — მეტადრე ალაზან გამოდმა — დაისტყვა და, რაც სეტყვას გადაჩა, იმის გამოსავალზედაც ძლიერ უკმაყოფილონი არიან. მიზეზს ადებენ წარსული თვეების, მის-თიბათვის, ხშირ წვიმებს, რის გამოც ნაყოფმა თესლი ვერ დაისრულა და შედარებით ერთობ მცირე გამოსავალი აქვს. ეს დღე მოელოდა სიმიდებსაც, მაგრამ ეს ორი დღე, რაც ცოტა ქუქუნა წვიმა მოდის. — თუმცა ჰაერი შესამჩნევად გაგრილდა, მაგრამ ნამუშევრისთვის კი საკმაო არ არის, რადგანაც ამ მკათათვის გვალვამ ისე შეაწუხა, რომ სიყვითლის ფერი დასდვა; მიწა დახეთქილია გვალვისაგან, სიმიდები აშუშული და ფოთლებ-ჩამოყრილი; ერთი კარგი მიწის გამაძლამელი მხა-

თისა, რადგანაც ონისემ ერთბაშად დაიკვილა და, გაფითრებული, ფეხზედ წამოიჭრა. შესდგა, წუთზედ მოიფშენი-ტა გახურებული თვალები, რომლებშიაც ეკლებსავით რაღაცა სხხვლეტამდა და სიტყვებით: «არ იქნების, არ მოხებრდების!» კარებისაკენ გაქანდა.

— სად მიხვალ? იქვე შეაყენა ვილაცს ხმამ და კარების ზღრუბლზედ გამოჩნდა მოჩა, რომელსაც ანთებული კვარი ხელში ეჭირა.

— მოჩა! — მოულოდნელობის გამო უკან მოწყვეტით წამოიძახა ონისემ და შესდგა.

მოხუცმა შეხედა შეილსა, აათვალიერ-ჩაათვალიერა, შევიდა სახლში და ჩამოჯდა.

— ღიჭი, კედელში გაამაგრე, — გაუშვირა მამამ კვარი, რომელიც ონისემ გამოართვა და ბუხრიდგან გამოშვერილს ჰკაჭვდ დაღო.

— სად მოდიოდი, — ისევ იმ მბრძანებელის, თუმცა დამშვიდებულის კილოთი გაიმეორა ხევის-ბერმა.

— არც სადა, — ველარა მოახერხარა ონისემ.

— მე პასუხი არაა, — შეიკუმუნა წარბი მოხუცმა, რომელსაც უნდობლობა არ უყვარდა.

— ძორწილში ვაპირებდი წასვლას.

ჰუნა წვიმა ეხლა მთელი ნამუშევრებისათვის ციური მანანა იქნება.

+

თელავმაც მიჰყო ხელი სისუფთავეს, ზოგიერთი თვალ-საჩინო ქუჩები დასწმინდეს, მაგრამ... მაგარი ის არის, რომ თელავის გასუფთავებას და მისი ქუჩების ღორღილების გასწორებას კარგი თავ-დადებული კაცი უნდა... უმრავლესს ნაწილს ფეხის ადგილები-სას არა აქვს ორმოები გათხრილი და, ცოტას წამოშხვეფავს თუ არა, მთელი თელავი საძაგელი სიმყარლის სუნიით მოცული შეიქნება. საჭიროა ამოაშრონ ის წუმპის გუბე, რომელიც ნადიკრისკენ თ. ბ. მახვანი-შვილის ბოსლის პირ-და-პირ არის, საძაგელ შმორის სუნსა სცემს მთელს იმ მიდამოზედ, — მეტადრე მაშინ, როდესაც ზენა-ქარია. ზემო თელავისათვის ისიც საკმაოა, რომ აქვე არის გამართული რამოდენიმე აგურის საწვავი ქუჩები, სადაც თითქმის ყოველდღე, წმიდა ჰაერის ნაცვლად, კვამლს ჰყლაპავს კაცი! — მკრეთვე საჭიროა ამოიქოლოს თელავის ციხის, დასაფლეთის მხარეზედ, გალავნის გასავალი, კარების გვერდები, ისე როგორც აღმოსავლეთის მხრის კარებს აქვს ამოშენებული. მკრეთვე საჭიროა ამოიქოლოს «ლეთების» გალავნის შესავალი კარების გვერდები, რომელიც სიბინძურით საგსავა; რადგანაც ეს ორი ადგილი — ზემო და ქვემო გალავნის კარების ბურჯის ბეჩოები — ამოიქოლება და ამით მოეშლება მთელ მაზრას ბინა თავიანთი ბუნებითი მოთხოვნილების ასრულებისა, — აუცილებლად საჭიროა ქალაქის წირმომადგენლებმა (დებუტატებმა) გაუკეთონ მაზრის საჭირო ფეხის ადგილები, რის გამოც შეიძლება მოისპოს ის უსუფ-

— რაი ლა ქორწილისა, ეხლა იქ გალექებული ხალხის მეტი ვინლა?

— მთები ჩამოთოვლა და ნადირებს ქვეით ჩამოჰყრიდა, ვამობდი ქორწილში ვინმე მონადირე იქნებოდა, ნამგალადა გავიხდიდი და ნადირობ ერთად წავიდოდით.

ონისემ ეს სიტყვები ხელად მოიგონა, რადგანაც მამა ჩასცქეროდა და მას-კი გულის გადახსნა არ უნდოდა.

— ბალო, რას ხუმრობ? — რაისთვი ეხუმრობ? — მოუთმენლად შეხედა ონისემ, რომელსაც გადაჰქიდებოდენ და აღარ ეხსენებოდენ.

— ამ ფიფქს თოვლში სანადიროდ საით გაისვლებს?... ზოგმა სადმე ჩამარხოს, ის თუ არ გინდა?

ონისემ ერთბაშად არ მოიაზრა, რომ ფიფქს თოვლში ნადირობა მართლა საშიში იყო და ამისთანა მოუაზრებლობა, უმიზეზოდ ძალად გაჭირვების თავს მოხვევა გამოცდილს მოხვევს არ მოეწონებოდა.

— რაისთვი? მოიწადინა შეილმა შეცდომის გასწორება. ძარი იყო და ქედებზედ თოვლებს აღარ დააყენებდა.

მოხვევმ კიდევ შეხედა და, ცოტა სირხუმის შემდეგ, უთხრა:

— იყუჩე, ბალო, შენ ცხო რაიმე გაქვს გულში.

თაობა და სიბინძურე, რომლითაც საგსავა ყოველი ქუჩის ხვეული... მაგრამ თუ ამ საგანზედაც ისე მოიქცენ ქალაქის ახლანდელი დებუტატები, როგორც საქალაქო ხარჯის გაწერაში, — მაშინ ის უკმაყოფილობა გარკვევდება, რომელიც მთხედ ხალხში გამოწვეული არის მათის მოქმედებით... აი საქმე რაში მდგომარეობს: წელს ქალაქმა აირჩია ორი წარმომადგენელი (დებუტატი), ორივე ს — ბი; ყველა ძლიერ გააკვირვა ამ არა ჩვეულებრივმა გარემოებაში...

სწორედ ამის მიზეზი არის წელს ის აურაცხველი საყვედურის გაგონება, რომლითაც ყოველ დღე ყურები გვაქვს გამოჰკედლილი საწყალი ღარიბ-ღატაკი ხალხისაგან დებუტატებზედ, რომ მოვაჭრე პ. ი — ეს, რომელსაც მილიონზედ მეტი შეძლება აქვს და უბრალო ღარიბს ქართველ მცხოვრებელს, რომელსაც ერთი ქონის მეტი არა გააჩნია რა — ისიც მიყრუებულს ადგილს — ერთ — ზომი გადასახადი შეაწერეს...

სწორედ ამაზედ არის გამოჭრილი ჩვენი პოეტის სიტყვები:

„ქვეყანა გამოცვალა, ჩახსი უკუღმა ტრიალავს, გაჩი გოკობ ვარდს დამღესის, ბუღბუღა ვიჭებ ღრიალავს“

— „ზამთარში საცხე ვაწუხებს, ზაფხულში მოდის ზამთარი; ს — მა სხმალი აიღო ქა — მა ს — ხის დავთარი და სსვ.“

— აქაურმა სცენის მოყვარე ქართველებმა გამართეს ქართული წარმოდგენა მოსწავლე ს. ხ — ს სასარგებ-

— რაი უნდა მქონდეს? აჩქარა ონისე.

— არ ვიცი და მაგას არცა გკითხამ, — მტკიცედ უთხრა მოხუცმა და დაუმატა: — შენ ისა სთქვი: იცი, ვისის გორისა ხარ?

ამ სიტყვებზედ რიგი ონისეს შეხედა, — გაკვირვებით შეხედა მოხუცისათვის.

— ჰაი, ჰაი, — რო ვიცი.

— აბა, მაშ მაგას ნუ დაივიწყებ, თითის ქნევით უთხრა მოხუცმა და სწავლების კილოთი გააგრძელა: — ვინძლო, ქვეყანა არ გააცინო...

შმაწვილმა ბიჭმა თავი ჩახარა, თითქოს დანაშაული იგრძნოვო და ლოყები წითლად აენტო.

— აბა მაშ წადი, — წამოდგომით გააგრძელა მოხუცმა. — წადი, სადაც გინდა, ოლონდ, ჩემ სიტყვებს ნუ დაივიწყებ... ზანსოვდეს, ვისი გორისა ხარ და კაცი-კი ტანჯვისთვის არის გაჩენილი.

ამ სიტყვებზედ მოხუცმა კვარს ხელი დააელო და შეილთან ერთად დერეფანში გავიდა. იქ კიდევ შესდგა, შეხედა შეილსა, თითქოს რაღაცა უნდოდა ეთქვა, მაგრამ ხმა-ამოუღებლივ გაბრუნდა და სამყოფო სახლში შევიდა.

ქებით. ჩირალდნის დროს დაუკრავენ მუსიკას გამოჩენილი მემუსიკენი იმ ადგილებში, რომელთაც პოლიცია უჩვენებს.

ნიკეგოროდის ლისტოვში ვკითხულობთ: „აგვისტოს 16 ოცდაათი დღე გავიდა მას აქეთ, რაც იარმარკაზე სავაჭრო დროები აუშვეს და სულ ათი დღე-ღა დარჩა მის ოფიციალურად დასურვამდინ, მაგრამ საქონელი მაინც კიდევ ბლომად მოდის ციმბირის ნავთ-სადგურში. სამარადგან მოვიდა ორენბურგის რკინის გზით ბამბა, იმიერ-დავკასილგან კაკლის ხე, ბზა, ახალი და გამხმარი ხილეულობა, სპარსეთიდან ქიშიში, ნუში, ბრინჯი და სხვა.“

უცხოეთი.

მევიპტი. მაირილამ 1 სექტემბერს (20 აგვისტოს) მოსულა შემდეგი ტელეგრამა: „მაირს პიჩნერს ღონგოლში მიუღია ბორდონისაგან რამდენიმე წერილი; უკანასკნელი მათგანი იელისის 15-ს არის მოწერილი და იუწყება, რომ ხართუმს კიდევ ოთხი თვე შეუძლიან გაუმარდეს მტერს.“

მარბანია. მკვი ალარავისა აქვს, რომ ამ დღეებში სამნი იმპერატორნი ერთმანეთს ნახვენ. კელნური გაზეთი დაბეჯითებით სწერს თურმე, რომ ხელმწიფე იმპერატორის პრივისლიანის გუბერნიებში მყოფობის დროს იმპერატორი ჭრანც-იოსები სექტემბრის 15 (ახ. სტ.) მოვა სკერნევიცის კოშკში, მარშავის მახლობლად, რუსეთის ხელმწიფის მოსაკითხავად; ამავე დროს იმპერატორი მილჰელმიც მოვა იქ. სამივე იმპერატორს თან ახლდებთ თავიანთ გარეშე საქმეთა მინისტრები: სტატს-სეკრეტარი ბიოსი, თავ. ბისმარკი და გრაფი ძალნოკი. რალა თქმა უნდა, რომ ყოველი ქვეყნის დიპლომატების ყურადღება მიქცეულია ამ შემთხვევაზე და ყურნალ-გაზეთებს ხომ ამ ყმაღდ ამაზედ მეტი სალაპარაკო ალარა აქვთ-რა. შითქმის ყველა ყურნალ-გაზეთები იმ აზრისანი არიან, —სამთა იმპერატორთა ერთმანეთის ნახვა იმის ნიშანია, რომ ყოველივე ხალხთა-მორებრივი საქმე მშვილობიანად გადასწყდებო.

სველკრამები

(„ჩრდილოეთის სააგენტოსი“)

აგვისტოს 27-ს.

მარშაპა. ხელმწიფე იმპერატორი, ხელმწიფე იმპერატრიცა, მეგვიდრე ცესარევიჩი და დიდნი მთავარნი: ვლადიმირ, გიორგი ალექსანდრეს-ძენი და ნიკოლოზ

ნიკოლოზის-ძე უფროსი დღეს, დიდის ათს საათზე, მოვიდენ ვარშავაში.

ნიშნ-ნიშნობი. ბანკების და გერძო პირთა ვადიანი ვალების გადახდა წრეულს უფრო რიგიანად მიდის, ვიდრე მარშან; პროტესტ-ნაქნარი თამასეკები ძრიელ ცოტაა; ვაჭრობა ყოველ-გვარი საქონლისა კარგად მიდის; ზოგიერთა მანუქაქტურებს ფასი მოემატა.

კიში. ყველა ბრალდებულნი ბერდიჩევის ცირკის დაწვბში გაბმართდეს.

ქუჩა-ქუჩა. ჩინეთის მთავრობამ გამოეცხადა ხადხს, რომ ომი გამოცხადებულა; შანხაი სანეიტრატოდ დაიდვა, ვასუნგი ბლოკადაშია; ჩინეთის ჯარებმა ჭეჩე-უში გაცარცვეს ყველა უცხო მხრელები ხადხოსნობის განურჩევლად.

ბრიუსელი. კატალიკებმა მანიჭესტაცია მოახდინეს. გამართეს დღესასწაულებრივი სველა, რომელიც ხადხმა რამდენჯერმე ჩუშადა; ამასთანავე დაუბია დროშები და ემბლემატიური დახატულობანი; პოლიციამ და ცხენოსანმა სამოქალაქო დარაჯმა ვერ შესძლეს წესიერების აღდგენა; დატუსაღებულია 150 კაცი, ასამდინ დაჭრილია; მე-5 საათზე სველა მოიშალა; უწესობანი სხვა ქაღალქებშიაც მოხდენ, განსაკუთრებით ანტვერპენში.

კანტონი. ჩინელებმა შეეკრეს გემებს გზა და აღარ უშვებენ კანტონის მდინარის შესართავში.

განცხადებანი

პანსიონი ა. მიჩაშვილისა.

ბადავიდა მლიზავეტინსკის ქუჩაზედ, ტერ-სააკოვის სახლებში, № 114.

მოწათეთ მიდება სექტემბრის 1-დგან დაიწყება. (10-4)

ვისრამიანი

განდებელი

პოემა თ. ი. შავჭავჭავაძისა

ისუიდება „წერ-კითხვის საზოგადოების“ კანტელარიაში, სტა ყურნალ „ივერიის“ რედაქცია. (სიმონსონოვის ქუჩა, ნაწარკის სახლი 1-ლი გამზარის უკან.)

ფასი „ვისრამიანისა“ 1 მან. 50 კ. გავსანით — — — 1 მან. 70 კ.

„განდებელისა“ — — — 15 კ. გავსანით — — — 20 კ.

წიგნის მალაზიებს ნაკლებად დაქობებათ. (10-5)

ინგლისის მალაზიაში ეროვნული ბიუროსი

თმის-აქოქევიანი

მაკ-მასტერი

ამაგრებს თმას და აღრინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუშასა 2 მან., გავსანით 2 მანეთი და 28 კაპ.

(100-63)

აქვე ისუიდება ქინის ზომად თმების გასამაგრებლად. ფასი 1 მან., სწოტკები თავის ტვივილის მოსასზომლად, ტუალებს საზომნი, ღუსები და სხვ.

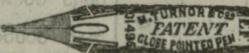
არწახუნისეულ მარვასლაში

სასახლის ქუჩაზედ, იძლევა ქირით მალაზიები, სადგურები კანტორებისა, სავაჭრო სახლებისა და საწყობებისათვის. პირობების შეტეობა შეიძლება ქარვასლის კანტორაში. (25-28)

შენახვა ჩრჩილისა და ბუხანკალისაგან.

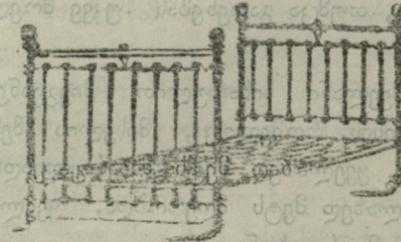
ნაქტალინი (ქაფური) ჩრჩილის გამაქმობი წყალი, სპარსული და დაღმბატიური პარამოკი, გუტაბერის ტომრები ბეწვეულობის და შალის ტანისამოსის შესანახავად. პომალა მეტალთა დასაფერავად, საუკეთესო ჭრანცუბული ფაქსა, გლიანც-სახამებელი, ლილა და სხვანი საოჯახო ნივთეულობანი ისუილებიან შიბილისში, საათთაქო საქონლების სავაჭრო მავკასიის ამხანაგობაში. (70-48)

საგლობესო

რომლებითაც შეიძლება წერა სულ მსხვილ, უსუფთაო ქალაღზე. ერთად ერთი სააგენტო ინგლისის მალაზია. იქვეა აუარებელი სხვა-და-სხვა გვარი კალმები ყოველის „სელასათვის“—25% იაფად, ვიდრე სხვან. იქვე: მელანი, ქალაღი, კანკერტები, რკეულები, ლაქი, კანხანაში, შენალი, კალმები, ბუხანკი, ზოტ-სიგარები, ალბომები, რამპები, მაკატლები, სამართებლები, სანთელი, სალესი, ცარაშეები ჭურჭლის საწმედად (ბორჯასი) თეთრეულისათვის, შატრას ხალები იატაკისათვის, გლიონკები, ტახტები, სავაჭმლები, სარკეები, სავარცხლები, ბეზმენი, ზარები, ბინკალები რულები, ვატერპასები, მზის-სათები, ვოშასები, ტერმომეტრები, მქწკები, ნემსები, მაგნიტები, სვისტოკა, პომჩი, ქამრები, სარტელები, შრობებები, სპრობებები, კრანები, ფილტრები, შნოტკები, თავისა; ტანისამოსისა, ცხენისა და შატენტანი მავინტოშები, კრატები, საქიმო ქალაღი ვატერ-გლოზეტისათვის და სხვ. და სხვ. აბათაში—20 კ. (100-2)

ინლისური ჩინის კარამტაში.

ერთის საწოლი 7 მანეთიდან და ორის საწოლი 14 მანეთიდან, მათი ლეიბები, ზღვის ბლასით გატენილი 5-დან 8 მანეთამდინ. კიდევ შემდეგი ნივთები იყიდება 25%-ით უფრო იაფად, ვიდრე სხვან სადმე: ბრიტანიის მეტალის ნივთები, ჩაიდნები, სავარაქე, საშაქრე, ჩაის და სტოლასი გოგსები ჩანგლებითა, ფანდოსი, დასადგმელი, პირის-სახანი, სტაქები, სუფოგნიკი, საწოლი, სკეები, რიუმები, გრაფინკები, საქაშური თებები, ბლიუდები, სასალათეები, ტაშტები, საშაქრეები, სამარლები, გარჩიცის საფხეკები, უხანგები კაცისა და ქალისა; ადვირები, ხლისტები, ტანისამოსის დასაგიდებლები, საბადო მაკრატლები, ვაქსები, უთოები, წისკვილები,

ხეჩსები, ქლიბები, გლიტები, ინგლისის თოფები და რეკლავები, შიუები, ზარადები, კაპსიულები, საფანგები, ნიჩბები, ვატერპრუჭი, საბნები, ჩულები, წინდები, სუფრები, საჭკეტებისათვის რგოლები, ემალანი ჭურჭელი, მუჩაბები, ვამფეტები, შიულები, სოუსები, ზღვის ბლასი, დიმიტიგონები და სხვ. ინგლისურს მალაზიებში № 156-157, 158, 159, და 160. ამ ნომრებს უფრადლება მიაქციეთ. (100-44)

LA VERITABLE SALSEPAREILLE COLBERT (ნამდვილი სალსეპარილი)

პრინს სისხლის ყოველსავე უშინდურებას და ავადმყოფობას. შუთხილდით მიმბაძეთ. მტიკეტზე უნდა იყოს წითლად მოწერილი J. PLATEAU. კაბრიკის ნიშანი წარდგენილია. რომ არ მოსტყუდეთ, მიმართეთ უფრო ს. ზურიკოვს და შახპარონიანს. (8-4)